

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

Силабус навчальної дисципліни
«Виробнича практика з клінічної фармації»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Згідно розкладу в аудиторії кафедри загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії. Одеса, вул. Ольгіївська, 4; вул. М. Малиновського, 37
Викладач (-і)	Рожковський Я.В., завідувач кафедри, д.мед.наук, професор Стречень С.Б., доцент, к.мед.наук Трегуб Т.В., доцент, к.мед.наук Полуденко Г.О, асистент, к.мед.наук
Контактна інформація	Довідки за телефоном: (0482) 37-14-91 E-mail: pharmacology@onmedu.edu.ua Очні консультації: четвер з 14.00 до 16.00; субота з 9.00 до 13.00 Онлайн консультації: четвер з 14.00 до 16.00; субота з 9.00 до 13.00 https://moodle.odmu.edu.ua/ або через Telegram/Viber/ Microsoft Teams

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - методологія вибору найбільш ефективних і безпечних лікарських засобів конкретному хворому, їх комбінацій, враховуючи індивідуальні особливості організму, клінічної форми, важкості захворювання, наявності супутньої патології; методологія проведення, разом з лікарем, клінічних випробувань нових фармакологічних засобів.

Мета дисципліни - закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та придбання практичних навичок їх використання в процесі здійснення фармацевтичної опіки хворих та відвідувачів аптеки.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення з роботою стаціонарних відділень та аптечних закладів базового лікувально-профілактичного закладу, основними видами медичної та спеціальної документації;
- застосування принципів медичної та фармацевтичної етики та деонтології в медичній і фармацевтичній діяльності;
- аналіз клінічних та фармацевтичних аспектів раціонального вибору ЛЗ для конкретного хворого;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

- формування мотивованої потреби майбутніх провізорів систематично оновлювати свої знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності;
- придбання навичок фармацевтичної опіки при відпуску безрецептурних ЛЗ;
- визначення умов раціонального застосування рецептурних ЛЗ, здійснення консультацій з питань сумісності з продуктами харчування, алкоголем, іншими ЛЗ, режиму дозування, правилам застосування певної лікарської форми;
- придбання навичок індивідуального підходу до кожного хворого з урахуванням вікового критерію, важкості захворювання.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- основні діючі накази, нормативні документи МОЗ України щодо прийому рецептів, відпуску ЛЗ з аптеки;
- сучасний асортимент і класифікації ЛЗ;
- перелік і номенклатуру ОТС-препаратів в Україні; правила безрецептурного відпуску ЛЗ;
- особливості брендівих і генеричних ЛЗ, поняття про генеричну і терапевтичну заміну ЛЗ; - характерні клінічні симптоми найбільш розповсюджених хвороб, що вимагають обов'язкового втручання лікаря;
- перелік патологічних станів, при яких можливе відповідальне самолікування;
- основні принципи симптоматичної фармакотерапії станів, при яких можливе відповідальне самолікування;
- принципи збору розпиту хворого, збирання та диференціювання скарг, збору анамнезу хвороби, анамнезу життя, лікарського анамнезу;
- алгоритм вибору оптимального безрецептурного ЛЗ для лікування станів, при яких можливе відповідальне самолікування, принципи фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки та стаціонарних хворих;
- правила охорони праці, техніки безпеки, санітарно-епідеміологічного режиму при роботі в стаціонарних відділеннях та аптеках.

Вміти:

- дотримуватися положень фармацевтичної етики та деонтології; брати участь у погодженні комплексу завдань, пов'язаних із взаємовідносинами між лікарем, провізором і хворим;
- ідентифікувати зареєстровані в Україні ЛЗ за допомогою міжнародної, торгової, хімічної назви щодо їх віднесення до певної фармакологічної або фармакотерапевтичної групи;
- користуватися нормативною і довідковою літературою про ЛЗ;
- на основі листів лікарських призначень аналізувати раціональність вибору оптимальної лікарської форми, дози, шляху введення ліків та терміну їх застосування;
- готувати інформаційні повідомлення для лікарів про традиційні та нові ліки, особливості їх дії, методи раціонального застосування;
- інформувати лікарів про особливості фармакодинаміки і фармакокінетики нових ЛЗ, що надходять до аптечної мережі України;
- здійснювати фармацевтичну опіку хворих, консультувати хворих та членів їх родин з питань раціонального використання рецептурних і безрецептурних ЛЗ різних груп: прояви клінічної дії, спосіб і час прийому, взаємодія з їжею, прояви побічної дії тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень;
- практичні методи: вирішення практичних кейсів, виконання індивідуального завдання.

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять / самостійне опанування матеріалу за темами;
- самостійне виконання індивідуального завдання: розробка, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Ознайомлення зі структурою та принципами роботи базового багатопрофільного лікувально-профілактичного закладу, стаціонарних відділень, діагностичних підрозділів, аптечних установ, які розташовані на базі лікарні, оснащенням робочого місця провізора.

Тема 2. Основні методи клінічного обстеження хворих. Види медичної документації. Лікарський анамнез.

Тема 3. Аналіз клініко-фармацевтичних аспектів застосування ЛЗ для лікування захворювань серцево-судинної системи.

Тема 4. Фармацевтична опіка хворих з патологією органів серцево-судинної системи, формування практичних навичок, інформування пацієнтів щодо умов раціонального і безпечного використання ліків в умовах відділення та аптеки.

Тема 5. Аналіз клініко-фармацевтичних аспектів застосування ЛЗ для лікування захворювань дихальної системи.

Тема 6. Фармацевтична опіка хворих з патологією органів дихання, формування практичних навичок, інформування пацієнтів щодо умов раціонального і безпечного використання ліків в умовах відділення та аптеки.

Тема 7. Аналіз клініко-фармацевтичних аспектів застосування ЛЗ для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту та гепато-біліарної системи.

Тема 8. Фармацевтична опіка хворих з патологією органів травлення, формування практичних навичок, інформування пацієнтів щодо умов раціонального і безпечного використання ліків в умовах відділення та аптеки.

Тема 9. Аналіз клініко-фармацевтичних аспектів застосування ЛЗ для лікування захворювань сечовивідної системи.

Тема 10. Фармацевтична опіка хворих з патологією органів сечовиведення, формування практичних навичок, інформування пацієнтів щодо умов раціонального і безпечного використання ліків в умовах відділення та аптеки.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Кресюн В.Й. Клініко-фармакологічний глосарій: навч. посібник / В.Й. Кресюн, В.В. Годован, С.Б. Стречень – Одеса: ОНМедУ, 2015. – 328 с.
2. Нікогосян Л.Р., Стречень С.Б., Відавська Г.Г., Трегуб Т.В., Базалєєва І.В., Полуденко Г.О. Навчально-методичний посібник до практичних занять з клінічної фармації для студентів 4 і 5 курсів фармацевтичного факультету (денної форми навчання): в 2- частинах.– Частина 1. – 774 с., Частина 2. – 932 с. – Одеса, 2020. – Електронна версія.
3. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії / За ред. Ю.М. Мостового. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2018. – 780 с.
4. Ю.М. Мостовой, А.А. Сідоров Аналіз: нормативні показники, трактування змін: Довідник для студентів та лікарів. – Вінниця, 2016. – 98 с.
5. Клінічна фармакологія: підручник за ред. О.М. Біловола. Вінниця: Нова Книга, 2021. – 544 с.
6. Державний формуляр лікарських засобів. – Київ, 2024. – 1235 с.

Додаткова:

1. Клінічна фармакологія / За ред. проф. М.І. Яблучанського, проф. В.М. Савченко. – Харків, 2011. – 406 с.
2. Клінічна фармація (фармацевтична опіка): підручник для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. / І.А. Зупанець, В.П. Черних, Т.С. Сахарова та ін. – Х.: НФАУ: Золоті сторінки, 2011. – 704 с.
3. Клінічна фармація: підручник для студентів фармацевтичних факультетів / За ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, І.Г. Купновицької. – Івано-Франківськ, 2013. – 1612 с.
4. Протоколи провізора (фармацевта) / За ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, О.М. Ліщишиної. – Харків: Золоті сторінки, 2013. – 192 с.
5. Фармакоекономіка: Навчальний посібник для студентів вузів / За ред. Л.В.Яковлевої. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 208 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини:
<http://www.osdm.org/index.php>
3. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
4. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів:
<http://www.eacpt.org>
5. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Ситуаційні завдання не виконує.

Форма підсумкового контролю: диф.залік

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакогнозії та фармакогнозії

відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.